

Scenariusz 1: Zawsze po zebrze! - zasady zachowania bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych i w okolicach jezdni.

O scenariuszu

Cele:

- Uczeń zna zasady poruszania się wzdłuż jezdni;
- Wie, że przechodzić można TYLKO po pasach i zna zasady zachowania bezpieczeństwa podczas przekraczania jezdni

Czas Trwania: 45 minut

Wiek grupy: 6-10 lat (klasa 1-3)

Metody: Praca w grupach, zabawa edukacyjna, eksperyment, dyskusja, bajka edukacyjna, pogadanka

Materiały do grywalizacji: animacja wprowadzająca, elementy Bezpiecznej Garderoby Zbyszka, karty Zadania Domowego do tego scenariusza.

Pozostałe materiały: czarny brystol formatu A2 (42 x 59,2 cm), białe kartki, nożyczki, klej do papieru, ekran, projektor.

Edukacja: matematyczna, plastyczna, społeczna i środowiskowa

Schemat:

Scenariusz lekcji składa się z bajki edukacyjnej wprowadzającej do Zadania Klasowego *Tylko po zebrze*, szczegółowego opisu fabuły i zasad tej gry. Dopełnia go propozycja Zadania Domowego i sumującego Zadania Specjalnego do realizacji np na zajęciach plastycznych.

Zadanie Klasowe:

- *Spacer wzdłuż drogi*: wprowadzenie i oswojenie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa podczas poruszania się w okolicach jezdni i przechodzenia na pasach;
- *Tylko po zebrze*: zespołowa gra, w której uczniowie muszą przedostać się w określony kraniec klasy korzystając z przygotowanych wcześniej zebr;

Zadanie Domowe:

- *Zebrowe hasło*: uczniowie układają wspólnie z rodzicami rymowane hasło, którego będą używać, aby przypominać sobie o przechodzeniu tylko po pasach.

Zadanie Specjalne:

- *Pasy na plakaty*: uczniowie tworzą plakaty przypominające o zasadach bezpieczeństwa poznanych na lekcji; plakaty stworzą wystawę pokazywaną w urzędzie, parafii, sklepie lub szkole.

Zarys fabuły i historia Zebry Zbyszka (przedstawione w animacji):

Zebra Zbyszek od zawsze mieszkał w ZOO. Było mu tam całkiem dobrze, ale coś w duszy mówiło mu, że to jednak nie jest jego miejsce. Bywało, że czuł się bardzo samotny. Pewnego dnia usłyszał, jak odwiedzająca ZOO klasa rozmawia o zebrach na ulicach i o tym, jakie są pożyteczne, bo zapewniają pieszym

bezpieczeństwo. Zbyszek nie był pewien jakim gatunkiem są piesi, ani czym są ulice, ale od razu poczuł, że to właśnie może być to, do czego całe życie tęsknił - poznać inne zebry i być zebłą na ulicy.

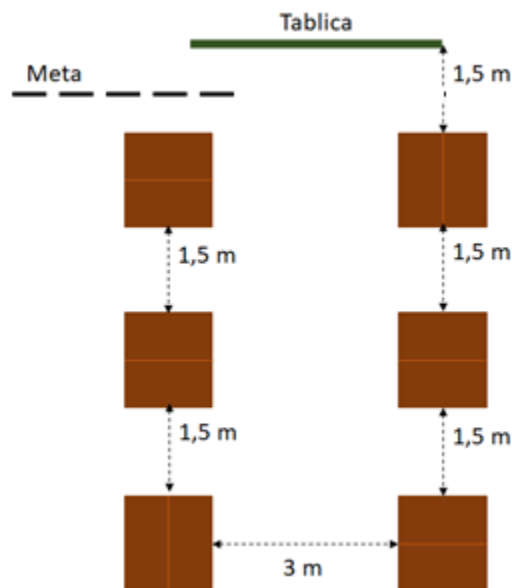
Gdy pewnego dnia Zbyszek zauważył dziurę w ogrodzeniu ZOO, uciekł i pogalopował w poszukiwaniu ulic. Szybko natrafił na jedną z większych, ale w ogóle nie mógł zrozumieć, co się na niej dzieje. Zdezorientowany rozglądał się. Samochody pędziły w dwie strony. Było głośno i wszystko działo się zbyt szybko. Zbyszek próbował zapytać o drogę przejeżdżające samochody, ale żaden nie odpowiadał. W końcu spróbował ostrożnie wejść na ulicę, ale gdy tylko to zrobił, rozpędzony samochód zderzył się z nim tak przeraźliwie, że Zbyszkowi aż zapiszczało w uszach. Zbyszek czuł strach i nie wiedział co się wokół niego dzieje. Przerażony zaczął uciekać na oślep, wchodząc niemal pod koła kolejnym samochodom. Gdy w końcu udało mu się zejść z jezdni, w popłochu uciekał jak najdalej.

W ten sposób przerażony trafił do szkoły, gdzie znalazły go dzieci...

Przebieg zajęć

Przed zajęciami:

Podziel klasę na 3-5-osobowe grupy (możliwie równoliczne). Grupy będą pracowały przy stolikach powstałych z połączonych ławek. Ustaw stoliki tak, jak pokazano na rysunku poniżej. Wokół stolików ustaw krzesła tak, aby dzieci same podzieliły się na grupy po prostu zajmując miejsca.

ZADANIE KLASOWE (40 min)

Puść na ekranie wprowadzający film animowany.

Animacja

Po obejrzeniu animacji, powieś w klasie centralną część mapy.

Powiedz:

Dzięki niej zawsze będziecie wiedzieć, gdzie jest Zbyszek.

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Grzywa uczesana, paski wypolerowane, jestem gotowy! Chciałbym się najpierw od Was dowiedzieć jak to zrobić, żeby te samojazdy czy kółkochody nie czyhały na moje zebrowe życie?! Wytłumaczcie mi to?

CZĘŚĆ I - Spacer wzdłuż drogi

Powiedz:

Aby móc przejść na drugą stronę jezdni, **musimy** znaleźć najpierw przejście dla pieszych, tzw. zebra. Nie wszędzie można taką zebra znaleźć, więc czasem trzeba się przejść kawałek wzdłuż drogi. Jednak poruszając się obok pędzących aut, należy zachować szczególną ostrożność i bezwzględnie przestrzegać kilku zasad:

1. Jeśli obok jezdni jest chodnik, to **zawsze** chodzimy po chodniku.
2. Jeżeli chodnika nie ma, to musimy iść **lewą stroną drogi, pamiętając aby nie wchodzić na jezdnię.**
3. Idąc wzdłuż drogi **musimy chodzić gęsiego.**

Proste prawda? Ale nasz Zbyszek jest zebra i nigdy w życiu nie widział chodnika. Opowiedzcie Zbyszkowi, po czym pozna chodnik, gdy go zobaczy.

Wspólnie z uczniami zastanówcie się, w jaki sposób ktoś, kto nigdy nie widział chodnika, mógłby go rozpoznać. Przykłady: chodnik jest zbudowany z płyt lub kostki, a jezdnia jest pokryta asfaltem; chodnik oddzielony jest od jezdni krawężnikiem itp.

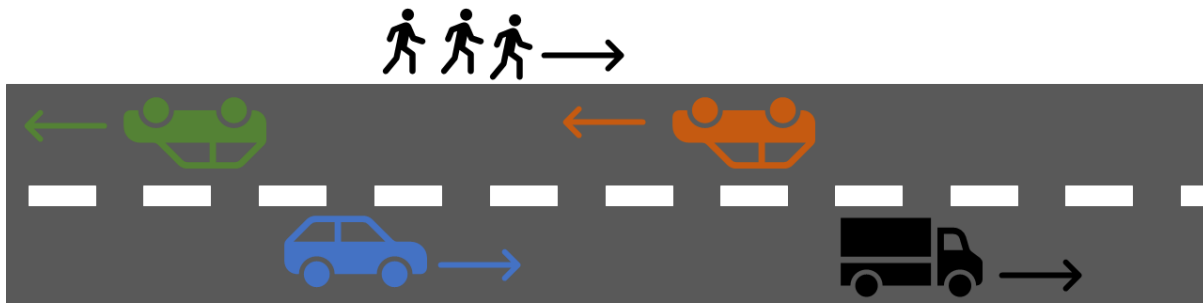
Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Aha! Czyli chodnik to taka ulica, ale tylko dla tych co chodzą. Samopojazdy mają wstęp wzbroniony?!

Powiedz:

Nie zawsze jednak jest tak, że wzdłuż jezdni jest zbudowany chodnik. Wtedy najważniejsze dla naszego bezpieczeństwa jest to, żebyśmy szli po właściwej stronie drogi, czyli po poboczu z lewej strony jezdni. Chodzi o to, żeby iść zawsze po tej stronie drogi, po której widzimy na wprost samochody jadące w naszą stronę. Dzięki temu, samochody jadące od tyłu, te których nie widzimy, będą po drugiej stronie drogi niż my. Nie będziemy musieli się obawiać, że nas potracą.

Dla lepszego zobrazowania tej zasady, narysuj schemat na tablicy:

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Ale jak to? To dla samopojazdów zawsze jest miejsce a dla pieszych nie? Myślicie, że kółkochody podzielą się z nami swoją ulicą?

Powiedz:

Kiedy idziemy wzdłuż jezdni, musimy pamiętać o jeszcze jednej bardzo ważnej zasadzie: musimy chodzić gęsiego. Wiecie, co to znaczy? Chodzić gęsiego, to znaczy chodzić jedno za drugim. Pokażemy Zbyszkowi, o co chodzi?

Poproś uczniów, żeby wstali i ustawili się jedno za drugim. Następnie muszą w tym szyku obejść klasę naokoło.

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Dobrze to ja już rozumiem! Wychodzi na to, że możemy chodzić po ich jezdni. Ale tylko wtedy kiedy nie ma naszego chodniczka lub pobocza. I nie wolno przeszkadzać tym samopojazdom w jeźdzeniu. To chyba całkiem sprawiedliwe.

Powiedz:

Wiecie już, jakich zasad musicie przestrzegać, kiedy idziecie wzdłuż drogi. Ale co zrobić, gdy chcemy przedostać się na drugą stronę? Musimy wtedy znaleźć pasy, czyli tzw. zebry.

Kiedy już dotrzemy do zebry, nie wolno nam tak po prostu na nią wejść. Jezdnie to bardzo niebezpieczne miejsca, nawet na przejściach dla pieszych. Kierowcy niestety często nie przestrzegają przepisów, a poza tym są tylko ludźmi: zawsze mogą być zmęczeni, nie skupieni lub po prostu nie zauważą ludzi zbliżających się do zebry. Dlatego tak ważne jest zachowanie szczególnej ostrożności podczas przechodzenia po pasach. Zasady są proste:

1. Podejdź do przejścia i zatrzymaj się.
2. Uważnie się rozejrzyj: najpierw spójrz w lewo - nic nie jedzie? Teraz popatrz w prawo, a potem upewnij się, że po lewej nic się nie zmieniło. Jeśli do przejścia zbliża się samochód, możesz postarać się spojrzeć w oczy osobie kierującej - wtedy będziesz mieć pewność, że Cię zauważyła.
3. Jeśli jest bezpiecznie, możesz wejść na jezdnię. Jak już zdecydujesz się iść, idź zdecydowanym krokiem, nie wahaj się. Ale też nie spiesz - nigdy nie biegnij - i cały czas bądź czujny! Nawet, jeżeli jeden kierowca się zatrzymał to nie znaczy, że inni też tak zrobią!

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Yhym... wychodzi na to, że nie można wskakiwać na przejście dla pieszych... no dla tych co przechodzą na drugą stronę. Nie wiedziałem, ale teraz już wiem! Boje się tylko, że to nie będzie takie proste. Jak stanę sam samiuteńki na pasach wszystko wyleci mi z głowy... Poćwiczcie ze mną trochę?

Poproś uczniów, aby wstali ze swoich miejsc i swobodnie chodzili po sali. Na przemian wydawaj jedną z 3 komend: STOP, LEWO-PRAWO-LEWO oraz IDŹ. Na komendę STOP, dzieci muszą się zatrzymać. Na komendę LEWO-PRAWO-LEWO, dzieci muszą się rozejrzeć kręcąc wyraźnie głowami. Na polecenie IDŹ, uczniowie mogą zacząć chodzić dalej. Poprowadź zabawę przez ok. 2 minuty.

CZĘŚĆ II - Tylko po zebrze!

Podstawowym celem poniższego ćwiczenia jest utrwalenie omawianych zasad w formie zabawy. Jednak wyzwaniem stojącym przed uczniami jest WSPÓLNE dotarcie do mety. Uczniowie będą więc współpracować w małych grupach przygotowując przejścia, a następnie współpracować również między grupami, aby osiągnąć wspólny cel - przekroczyć linię mety.

Powiedz:

A więc do zapamiętania są trzy zasady podczas chodzenia wzdłuż jezdni i kolejne trzy podczas

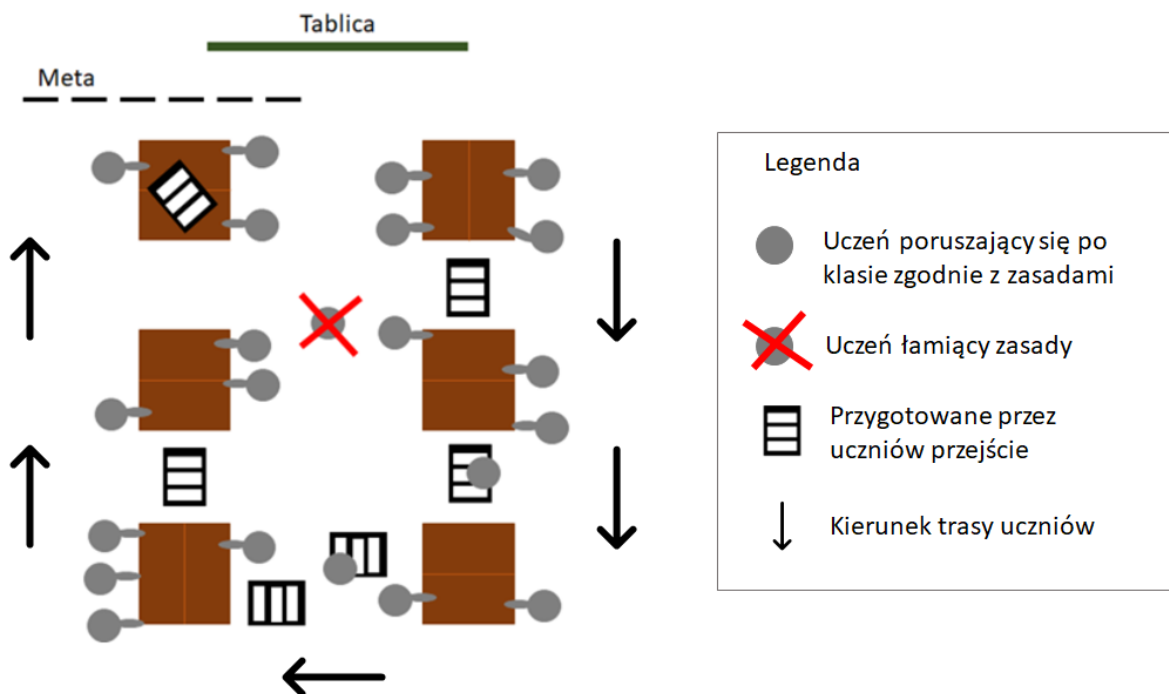
przechodzenia po pasach. Teraz zagramy w krótką grę, która pomoże Wam je zapamiętać. Ale najpierw musimy ją przygotować.

Każdej grupie rozdaj arkusz czarnego brystolu, białe kartki, nożyczki i klej. Najpierw każda grupa musi przygotować sobie swoje przejście dla pieszych: pociąć białe kartki na prostokąty, które naklei na brystolu (daj na to klasie ok. 10 minut).

Gdy skończą, ogłoś, że stoją teraz przed zadaniem: poruszając się tylko po przygotowanych przejściach, **cała klasa** musi znaleźć się pod tablicą. Każda grupa będzie kłaść swoją zebra na podłodze w dowolnie wybranym miejscu. Podczas gry nie można tego miejsca zmieniać.

Zasady:

1. Dopóki nie dotrze się pod tablicę, bezpiecznym jest się tylko będąc na przejściu dla pieszych, lub trzymając co najmniej jedną dłoń na blacie ławki - cała reszta podłogi w klasie staje się asfaltem, po którym **nigdy nie chodzimy**. Nie wolno również chodzić po blatach ławek.
2. Nie wolno przeskakiwać między przejściami - przez cały czas każde dziecko musi dotykać podłoża przynajmniej jedną stopą.
3. Grupy mogą układać swoje przejścia w dowolnych miejscach na podłodze, ale raz położonego przejścia nie można już nigdzie przełożyć.
4. Przechodząc po przejściach, dzieci muszą się najpierw rozejrzeć mówiąc głośno "lewo, prawo, lewo", a potem iść pojedynczo i zawsze lewą stroną przejścia.

Gdy już cała klasa znajdzie się pod tablicą, pogratuluj wszystkim serdecznie i poproś, żeby uczniowie wrócili na miejsca, z których zaczęli.

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Na wszelki wypadek powtórzmy sobie te wszystkie zasady jeszcze raz.

Podsumowanie ćwiczenia oraz pytania utrwalające zdobytą wiedzę.

Powiedz:

A teraz powtórzmy, czego się nauczyliśmy:

Gdy idziemy wzdłuż drogi, nie wolno nam chodzić po... (asfalcie, czyli jezdni), tylko po...(chodniku)

Którą stroną drogi możemy chodzić jeśli nie ma chodnika? (lewą)

Idąc wzdłuż drogi, nie chodzimy parami tylko... (pojedynczo/gęsiego)

Przejsć przez jezdnię możemy tylko na... (przejściu/pasach/zebrze)

Co musimy zrobić **zawsze**, zanim wejdziemy na przejście? (zatrzymać i uważnie rozejrzeć: lewo, prawo, lewo)

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Teraz już na pewno będę pamiętał. Najpierw w lewo, w prawo, w lewo i dopiero można postawić kopytko na zebrze!

Zebra Zbyszek: Wychodzi na to, że przechodząc przez zebrową trzeba być zawsze baaardzo czujnym. Uszy nastawione, oczy szeroko otwarte i uważnie obserwujemy co się dzieje. Na pewno dam radę, Wy zresztą też! Dobrze mi tu z Wami, zostanę jeszcze troszkę.

Na koniec zajęć pogratuluj uczniom zdobytej wiedzy i rozdaj każdemu Bezpieczną Garderobę Zebry Zbyszka oraz pozwól wybrać po 1 części garderoby. Zachęć, aby od razu nakleili ubrania na grafice Zbyszka. Rozdaj również Karty Zadania Domowego do tego scenariusza.

ZADANIE DOMOWE

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Wiecie, że zebry są super! Np. ja! Choć te na przejściach też są całkiem w porządku. Dlatego napiszcie o nich krótkie rymowane hasło. Koniecznie użyjcie słowa zebra.

Ta misja angażuje rodziców. Nauczyciel może poprosić rodziców o pomoc w zrealizowaniu tej misji, np. na zebraniu, dniu otwartym lub pisząc do nich list.

Każdemu zdarza się czasem coś zapomnieć - nawet jeśli to są najważniejsze zasady bezpieczeństwa. Dlatego pamięci warto pomagać. Wspólnie z rodzicami wymyślcie krótkie, rymowane hasło, którego będziecie mogli używać, jeśli ktoś z Was się zapomni i będzie chciało przechodzić nie po pasach. Postarajcie się, aby w hasle pojawiało się słowo "zebra".

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Układanie rymowanek to fajna zabawa. Świetnie Wam poszło! Ja też ułożyłem jedną:

**"Jezdnia, szosa, autostrada,
zawsze jedna jest zasada:
gdy chcesz przejść na drugą stronę,
to Ci zebra da ochronę!"**

ZADANIE SPECJALNE

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Tak sobie pomyślałem, że może inne zebry i dzieci też chciałyby poznać bezpieczne zasady. Zrobimy dla nich plakaty? Proooooooszę....

Podczas lekcji w klasie stwórzcie galerię plakatów przypominających o wybranych zasadach poznanych podczas realizacji tego scenariusza - jeden plakat może ilustrować tylko jedną zasadę (żeby mieć pewność, że żadna zasada się nie powtórzy, możesz ustalić wspólnie z uczniami, kto którą ilustruje albo zorganizować losowanie). Postarajcie się, aby ze stworzonych plakatów powstała wystawa w Waszej okolicy. Możecie w tym celu zaangażować lokalny samorząd, okoliczny sklep, restaurację lub parafię. Jeśli nie uda się zdobyć pozwolenia na powieszenie plakatów poza szkołą, możecie zorganizować wystawę w niej.

Po wykonaniu zadania specjalnego, rozdaj dzieciom po 4 elementy Bezpiecznej Garderoby Zbyszka.

Przeczytaj na głos lub poproś o to kogoś z uczniów:

Zebra Zbyszek: Wasze plakaty są wspaniałe! Spisaliście się świetnie. Do zobaczyska!